

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми: «СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ
ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Виконав: студент 2 курсу, групи FK1-M23
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
Яблоновський Петро Олександрович
Керівник: Гуска Михайло Богданович, кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент
Рецензент: Єдинак Г. А., кандидат наук з фізичного
виховання та спорту, доцент

Кам'янець-Подільський – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 Формування готовності студентів ЗВО до здійснення здоров'язбережувальної та здоров'яформуючої діяльності	8
1.1. Педагогічні аспекти навчання майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту	8
1.2. Вдосконалення системи підготовки вчителя фізичної культури у закладах вищої освіти	12
1.3. Види професійної компетентності вчителя фізичного виховання закладу дошкільної освіти	15
РОЗДІЛ 2. Рухові та спортивні ігри в професійній підготовці фахівців з фізичної культури дошкільників	31
2.1. Вдосконалення системи підготовки вчителя фізичної культури у закладах вищої освіти	31
2.2. Модель викладання курсів «Рухливі ігри» та «Спортивні ігри» для фахівців з фізичної культури дошкільнят	34
РОЗДІЛ 3. Формування готовності студентів ЗВО до здійснення здоров'язбережувальної та здоров'яформуючої діяльності	40
3.1. Інтеграція фізкультурно-оздоровчої роботи з різними видами діяльності дітей дошкільного віку	45
3.2. Практичні рекомендації до інтегрованої фізкультурно-оздоровчої діяльності дітей дошкільного віку	50
3.3 Особливості реалізації рухливої ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку	53
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61

ВСТУП

Зміни у житті нашої країни, пов'язані з викликами сьогодення, торкнулися всіх сторін життя суспільства, зокрема й сфери вищої педагогічної освіти. Результатом модернізації педагогічної освіти має стати оновлена система підготовки педагогічних кадрів, що відповідає сучасним вимогам розвитку суспільства. Найважливішим етапом у вирішенні завдань модернізації освітньої галузі є підготовка висококваліфікованих педагогічних кадрів для різних освітніх закладів.

Підготовка педагогів, що спирається на інтеграцію різних спеціальностей, на поєднання профілів освіти, на розширення її на основі додаткових спеціалізацій, є прогресивним напрямом розвитку системи вищої педагогічної освіти [7,67,81].

У зв'язку з станом здоров'я здобувачів освіти закладів дошкільної та загальної середньої освіти, що погіршується, актуальною є підготовка педагогів з фізичної культури, здатних здійснювати педагогічний процес у різних освітніх закладах з урахуванням специфіки та особливостей суб'єктів освітнього процесу.

Актуальним є пошук та розробка освітніх програм у системі вищої професійної освіти, які забезпечують професійну підготовку висококваліфікованих педагогів у галузі фізичної культури та формування у них професійних умінь для роботи з дітьми дошкільного віку.

В аспекті професійної підготовки великої значущості набуває аналіз виразності окремих параметрів фізичної підготовки та професійно-педагогічної спрямованості здобувачів освіти, які готуються стати педагогами фізичної культури у різних закладах освіти, у тому числі й дошкільних.

Найбільшої уваги потребує підготовка спеціалістів у галузі фізичної культури дітей дошкільного віку. Безперечно, важливу роль у фізкультурно-оздоровчому процесі у дошкільних закладах відіграє особистість та професійна підготовка педагога з фізичної культури, оскільки саме на його плечах лежить відповідальність за розвиток міцних та здорових дітей. Тому важливо створити

таку систему підготовки фахівців у закладах вищої освіти (ЗВО), яка могла враховувати особливості роботи в дошкільних закладах – необхідність загального розвитку дітей за недостатньої рухової активності, наслідком чого стає погіршення стану здоров'я. Головними причинами зниження ефективності суспільної системи фізичного виховання дітей стали: застарілий нормативний підхід до оцінки основних параметрів фізичної підготовленості, неадекватний справжньому фізичному стану дитини та відсутність системного підходу до вирішення освітньо-виховних завдань на користь розвитку дитини.

Проблема професійної підготовки кадрів для дошкільних закладів у галузі фізичної культури потребує значної уваги. Як показує практика, найчастіше студентів навчають проводити фізкультурно-оздоровчу роботу у дошкільних закладах у різних формах, здійснювати лікарсько-педагогічний контроль, використовувати ігрові форми організації занять. Подібного роду «фахівці», не вирішують найважливіших завдань фізкультурного виховання, що стоять перед ЗДО, завдань щодо зміцнення здоров'я, формування стійкої мотивації до занять фізичними вправами, розвитку рухових умінь та навичок. У зв'язку з цим у системі підготовки фахівців на факультетах фізичної культури необхідно створити умови, що дозволяють освоїти студентам інноваційні здоров'язберігаючі технології в рамках навчально-виховного процесу у ЗДО.

Результативність професійної діяльності педагогів у галузі фізичної культури багато в чому визначається організацією навчально-виховного процесу. У зв'язку з цим заявляються високі вимоги до майбутніх педагогів з фізичної культури, здатних втілити в практику інноваційні зміни, орієнтовані не просто на передачу здобувачам освіти якогось комплексу знань та навичок, а на формування психофізичних якостей, моральних та інтелектуальних основ дитини з урахуванням її особистості. Тому стає необхідним створення такої системи навчання, яка б забезпечувала професійну підготовку студентів до роботи в закладах дошкільної освіти, в основу якої було б покладено принцип інтеграції [24].

Професійна підготовка майбутніх педагогів неможлива без усвідомлення визначальної ролі особистісно-творчої самореалізації викладачів та студентів. Сьогодні, коли освіта сприймається більшістю людей як однією з вищих цінностей, різко зростає значимість як педагогічної діяльності, так і професійного рівня педагога. Педагог, чиї знання, світоглядні переконання та особисті якості є найбільш вагомим фактором результативності педагогічних технологій, що використовуються у професійній діяльності, є найважливішим компонентом системи освіти.

Нова парадигма освіти передбачає необхідність великих змін у навчально-виховному процесі. Виникає багато суперечностей між старим і новим, а отже, і багато проблем, які майбутній педагог у галузі фізичної культури повинен вміти ефективно вирішувати на користь дитини, педагогічного процесу та у своїх особистих інтересах.

Ефективність усієї системи фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти обумовлена не лише матеріально-технічною базою, програмним та фінансовим забезпеченням, а й більшою мірою професійною компетентністю фахівця з фізичної культури [25].

Підвищення рівня професійної підготовленості майбутніх педагогів у галузі фізичної культури, формування їх як суб'єктів професійної діяльності є одним із важливих завдань, які стоять перед педагогічною наукою та практикою.

Мета дослідження – визначити особливості фізичної підготовки та формування педагогічних умов, які забезпечують ефективну професійну підготовку здобувачів освіти факультету фізичної культури до роботи у закладах дошкільної освіти.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка студентів факультету фізичної культури у сучасних соціально-економічних умовах.

Предмет дослідження – процес професійної підготовки майбутніх спеціалістів фізичної культури до роботи у закладах дошкільної освіти.

Гіпотеза дослідження. Професійна підготовка студентів до роботи в закладах дошкільної освіти буде ефективною, якщо:

- розроблено модель процесу професійної підготовки студентів факультету фізичної культури;
- запроваджено нові технології практичної діяльності студентів у закладах дошкільної освіти;
- визначено зміст та методичний комплекс, що сприяє професійній підготовці студентів;
- розроблено умови професійної підготовки студентів до роботи у закладах дошкільної освіти.

Відповідно до зазначеної мети, предмету та гіпотези визначено **завдання дослідження:**

1. На основі вивчення стану проблеми у педагогічній науці та практиці виявити тенденції, закономірності, протиріччя у професійній підготовці майбутніх фахівців у галузі фізичної культури, визначити вихідні теоретико-методологічні основи дослідження.
2. Розробити зміст та технологію підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання дітей дошкільного віку.
3. Розробити модель професійної підготовки майбутніх спеціалістів із фізичної культури у закладах дошкільної освіти.
4. Розробити умови реалізації моделі професійної підготовки фахівців із фізичної культури до роботи у закладах дошкільної освіти.
5. Експериментально перевірити ефективність моделі підготовки майбутніх спеціалістів із роботи з дітьми дошкільного віку.

Методи дослідження визначалися відповідно до мети, завдань та гіпотезою вирішуваної проблеми. Здійснювалися: теоретичний аналіз філософської, психолого-педагогічної, науково-методичної літератури; аналіз документів, що регламентують організацію, планування та зміст підготовки фахівців з фізичної культури у системі вищої професійної освіти; спостереження, анкетування, бесіди та інтерв'ювання; тестування; антропометрія; педагогічний експеримент. Для обробки результатів дослідження було використано

статистичні методи: розрахунок відносних показників, середніх величин, достовірності різниці середніх величин.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що було розроблено модель професійної підготовки студентів факультету фізичної культури з урахуванням загальнопрофесійних завдань та специфічних особливостей професійної діяльності викладачів фізичної культури у закладах дошкільної освіти. На основі розробленої моделі професійної підготовки студентів факультету фізичної культури до роботи в закладах дошкільної освіти виділено сукупність умов, що дозволяють підвищити рівень підготовленості студентів до роботи у специфічних умовах ЗВО.

Практичне значення результатів проведеного дослідження полягає в можливості впровадженні у процесі професійної підготовки студентів, які будуть навчатися за додатковою спеціалізацією «Фізичне виховання у закладах дошкільної освіти» у закладах вищої освіти України.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел (93 найменування) та 8 додатків. Текст кваліфікаційної роботи проілюстрований 3 таблицями, 14 малюнками та 1 схемою.

ВИСНОВКИ

На основі проведених досліджень можемо зробити такі висновки та узагальнення:

- на даному етапі розвитку педагогічної освіти цілком можливе вдосконалення системи підготовки педагогів ФК у ЗВО. Заклади вищої освіти можуть самостійно визначати стратегію свого розвитку та вдосконалення діяльності. Важливими інструментами вирішення цього завдання можуть стати розробка та реалізація програм розвитку педагогічної освіти в кожному конкретному ЗВО з урахуванням його особливостей та можливостей. При цьому особлива увага має бути приділена якісному відбору та попередній підготовці абітурієнтів, підвищенню практико-орієнтованості освітнього процесу у ЗВО, удосконаленню профорієнтаційної роботи з випускниками;
- дослідження особливостей реалізації рухливої ігрової діяльності з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку в освітніх закладах Хмельницької області показало, що, незважаючи на задовільну підготовленість спеціалістів у цьому аспекті, доцільним є поглиблення їхніх професійних знань з питань, пов'язаних з використанням арсеналу рухливих ігор, їх класифікацією за спрямованістю та видами, а також з організаційно-методичними особливостями їх проведення;
- такий підхід дозволяє заощадити дітям час для спілкування, прогулянок, самостійної творчості, ігрової діяльності та занять фізичними вправами. Інтеграція дає можливість самореалізації, самовираження, творчості педагога, розкриття його здібностей;
- здійснення даного підходу дозволяє заощадити дітям час для спілкування, прогулянок, самостійної творчості, ігрової діяльності та занять фізичними вправами. Інтеграція дає можливість самореалізації, самовираження, творчості педагога, розкриття його здібностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук Н. Рухливі ігри у фізичному вихованні школярів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 144 с.
2. Ареф'єв В.Г. Фізичне виховання в школі / В.Г. Ареф'єв, В.В. Столітенко. К. : ІЗМН, 2009. 280 с.
3. Ахметов Р.Ф. Основи біомеханіки фізичних вправ : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 184 с.
4. Ахметов Р.Ф. Спортивна метрологія : навч. посіб. Житомир : Вид-во ФОП Євгенко О.О., 2017. 176 с.
5. Біомеханіка : методичний посібник для студентів факультету заочного навчання / В.О. Кашуба, В.В. Гамалій, Т.О. Хабінець. Київ: НУФВСУ, 2020. 36 с.
6. Біомеханіка спорту : підручник Рибак О., Рибак Л., Виноградський Б. [та ін.]. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. 268 с.
7. Боднар І. Теорія, методика та організація фізичного виховання у спеціальній медичній групі: навч. посіб. для студ. ф-тів фіз. виховання вищ. навч. закл. / Боднар І. Р. Львів : Українські технології, 2013. 187 с.
8. Боднар Т.С. Спортивні та рухливі ігри в початковій школі. Навчальний посібник. Київ: Ранок, 2008. 192 с.
9. Бочелюк В.Й. Психологія спорту. Навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, О.А. Черепехіна. К.: Центр учбової літератури, 2007. 224 с.
10. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 240 с.
11. Вихляєв Ю.М. Рекреаційні технології : навчальний посібник / Ю.М. Вихляєв. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2023. 451 с.
12. Вільчковський Е.С. Теорія і практика фізичного виховання дітей дошкільного віку [Текст]. Львів: ВНТЛ, 2019. 336 с.

13. Волкова І. Пальчикові ігри. Для всіх вікових груп. Х. : Вид-во «Ранок», 2017. 64 с.
14. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Підручник. Вид. 2-е, пер. і доп. К.: Освіта України, 2016. 464 с.
15. Воронова В.І. Психологія спорту: [навч. посібник] / В.І. Воронова. К. : Олімпійська література, 2007. 298 с.
16. Гальченко Л.В. Розвиток творчості в підготовці майбутніх учителів фізичної культури при використанні рухливих і національних ігор у профілактиці порушень постави на уроках фізичної культури в школі. Вісник Запорізького національного університету : Збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. № 2. С. 5–16.
17. Гальченко Л.В. Формування уявлень дітей і підлітків про традиції народів світу шляхом вивчення національних ігор для виховання толерантного ставлення до людей різних національностей. Вісник Запорізького національного університету : Збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. № 2. С. 5–17.
18. Гальченко Л.В., Бессарабова О.В. Національні ігри з методикою викладання : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійних програм «Фізичне виховання», «Спорт». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. 113 с.
19. Гальченко Л.В., Бессарабова, Авонесова Ю.А. Особливості використання українських народних ігор як основа занять ігровим стретчингом для дітей дошкільного віку. III International Scientific and Practical Conference «Innovation in science: modern challenges» 25-26 May 2020. Littera Verlag, Munich, Germany, 2020. С. 110–117.
20. Гейтенко В.В., Пристинський В.М., Зайцев В.О. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Навчально-методичний посібник. Слов'янськ : вид-во Б.І. Маторіна, 2021. 171 с.

21. Гета А.В. Технології фізкультурно-спортивної діяльності: [метод. реком.]. Полтава: ПІЕП, 2016. 48 с.
22. Гета А.В. Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності : [метод. реком.]. Полтава: ПІЕП, 2016. 141 с.
23. Гігієнічні основи фізичного виховання студентів / Р.Р. Сіренко, А.Г. Киселевич, В.М. Стельникович, М.О. Сапронов: [навч. посібник]. Л. : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 144 с.
24. Гонтаровська Н.Б. Інноваційні технології розвитку особистості. Науково-методичний посібник. Дніпропетровськ, 2011. 278 с.
25. Гришко Ю.А. Розвиток і вдосконалення фізичних якостей студентів на практичних заняттях з фізичного виховання. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2012. 88 с.
26. Гурєєва, А.М. Теорія і методика фізичного виховання : основи спеціальної термінології у фізичному вихованні : навчальний посібник / А. М. Гурєєва, О.Є. Черненко, Е.Ю. Дорошенко. Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 78 с.
27. Гуска М.Б., Гуска М.В., Мазур В.Й. Ігри та забави від народження до школи: методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. 196 с.
28. Гуска М.Б., Зубаль М.В., Гуска М.В., Мазур В.Й. Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав : навчально методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. 400 с.
29. Гуска М.Б., Дорош В.У., Козак Є.П., Стасюк І.І. Рухливі та рекреаційні ігри і спеціальні вправи у навчально тренувальному процесі юних волейболістів. навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 216 с.
30. Діагностика та моніторинг стану здоров'я людини / уклад. : Г.Ф. Пономарьова, О.В. Молчанюк , В.А. Тетьоркіна, О.О. Дехтярьова, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР. Харків, 2020. 136 с.
31. Драчук С.П., Богуславська В.Ю, Сокольвак О.Г. Біомеханіка людини. Тлумачний словник-довідник. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. 400 с.

32. Дубогай О. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини / О. Дубогай. К. : Вид. дім «Шкільний світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. 128 с.
33. Єжова О.О., Бесєдіна А.А., Бережна Т.І. Школи здоров'я у країнах Східної Європи : теорія і практика: монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. 288 с.
34. Єжова О.О. Фізіологічні основи фізичної культури. Суми СДПУ, 2019. 78 с.
35. Жигadlo Г.Б., Богатир В.Г., Вертелецький О.І. Українські народні ігри та забави. Методичні рекомендації для студентів денної та заочної форми навчання. Навчально-науковий інститут фізичної культури та спорту. Миколаїв. 2010. 105 с.
36. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: [навч.посібник]; Під ред. О.М. Худолія. К.: ОВС, 2008. 406 с.
37. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. Київ : Олімпійська література, 2017. Т 1. 384 с.
38. Заїкін А.В., Солопчук М.С., Судак Н.І. Теорія і методика фізичної рекреації : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 364 с.
39. Заїкін А.В., Жигульова Е.О., Марчук В.М., Марчук Д.В., Рябцев С.П., Козак Є.П. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування культури здоров'я молодших школярів. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. Вип.17. С. 22–28.
40. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія /за заг. ред. Л.М. Рибалко. Тернопіль: Осадца В.М., 2019. 400 с.

41. Інноваційні технології в початковій школі / упоряд. О. Кондратюк. К. : Шкільний світ, 2008. 112 с.
42. Інноваційні технології фізичного виховання студентів: [навч. посібник]; за заг. ред. Вихляєва Ю.М.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2018. 543 с.
43. Канішевський С.М. Умови, стан і перспективи розвитку фізичного виховання у ЗНЗ України / С.М. Канішевський, Р.Т. Раєвський, В.П. Краснов А.Г.Рибковський, С.І. Присяжнюк, Н.О. Третьяков. Теорія і практика фізичного виховання. 2018. №1. С. 139–145.
44. Кашуба В., Попадюха Ю. Біомеханіка просторової організації тіла людини. Сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 768 с.
45. Костюкевич В.М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті : монографія. Вінниця: «Планер», 2017. 191 с.
46. Кругляк О.Я. Кругляк Н.П. Від гри до здоров'я нації. Тернопіль : Підручники і посібники, 2000. 80 с.
47. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Том 1. Київ : Олімпійська література, 2012. 392 с.
48. Круцевич Т.Ю., Єрмолова Є.М., Іванова Л.І., Кривчикова О.Д., Смоліус Г.Г. Фізична культура 1-4 класи для загальноосвітніх навчальних закладів «на базі стандартів» відповідно до державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженою постановою Кабінетом Міністрів України № 462 від 20. 04. 2011 року.
49. Ковальчук Н.М., Санюк В.І. Рухливі ігри на заняттях із гімнастики: методична розробка. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 92 с.
50. Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: Том 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання / Т.Ю. Круцевич. К., 2018. 392 с.
51. Курс лекцій із навчальної дисципліни «Теорія та методика дитячо-юнацького спорту» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і

спорт» денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр / укладач Оніщук Л.М. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 178 с.

52. Мазур В.Й., Гуска М.Б. Розвиток рухових здібностей юних борців груп початкової підготовки ДЮСШ засобами рухливих ігор. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. Вип. 16. Т.2. С. 113–115.

53. Мазур В.Й., Стасюк В.А. Використання українських народних рухливих ігор на заняттях з фізичної культури в ДНЗ. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти : збірник наукових праць [редкол.: М.С. Солопчук (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. Вип. 6. С. 137–140.

54. Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр/ укладач Рибалко Л.М. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. 68 с.

55. Методичні вказівки до виконання курсових робіт для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» галузі 01 Освіта / Педагогіка [Уклад.: Рибалко Л.М., Синиця Т.О., Пермяков О.А.]. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 26 с.

56. Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Теорія та методика дитячо-юнацького спорту» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр / укладач Оніщук Л.М. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 48 с.

57. Олексієнко Я.І., Гунько П.М. Теорія, види та технології оздоровчо-рекреаційної рухової діяльності : навч.-метод. посіб. Черкаси : ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2018. 260 с
58. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності. Монографія. Вінниця : ВНАУ, 2020. 236 с.
59. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 415 с.
60. Організація дозвілля у літніх дитячих таборах: методично-репертуарний збірник / В.О. Неретін, Д.Л. Неретіна, В.В. Рутецький, І.М. Суботницький. ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. 58 с.
61. Особливості фізичного виховання у спеціальних медичних групах : методичні рекомендації / Я.М. Яців, Ю.О. Полатайко, Е.Й. Лапковський, З.В. Дума, Л.Б. Маланюк, Г.О. Пятничук, А.В. Синиця, Л.А. Хохлова. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2012. 47 с.
62. Пальчикові ігри. Для всіх вікових груп. Х. : Вид-во «Ранок», 2017. 64 с.
63. Папуша В.Г. Фізичне виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: Збруч. 2000. 248 с.
64. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. Харків : ОВС, 2016. 224 с.
65. Рибалка О.І. Фізичне виховання: рухливі ігри: методичні рекомендації для студентів усіх напрямів підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / О.І. Рибалка, А.М. Гурєєва, В.О.Горбуля, Т.В.Іваненко. Запоріжжя, 2013. 49 с.
66. Рибалко Л.М. Теорія і методика фізичного виховання: конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2020. 124 с.
67. Рибалко Л.М., Пермяков О.А. Теорія і методика фізичного виховання : навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017

«Фізична культура і спорт» ступеня вищої освіти бакалавр. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 102 с.

68. Рухливі і спортивні ігри в дошкільних закладах: навчально-методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та інститутів фізичної культури. Уклад. : Гальченко Л.В., Дядечко І.Є. Запоріжжя: ЗНУ, 2010. 125 с.

69. Рухливі ігри та забави з методикою викладання: тексти лекцій з дисципліни «Рухливі ігри та забави з методикою викладання» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Київ : НУБіП України, 2023. 50 с.

70. Рухливі ігри та естафети в школі: посібник для вчителя.-Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. 112 с.

71. Рухливі ігри : найкращі ідеї для активного відпочинку та ефективного закріплення вивченого матеріалу в позаурочний час. 1-4 класи / Н.О. Косовцева. – Харків : Вид. «Ранок», 2019. 80 с.

72. Рухливі ігри та забави з методикою викладання: тестові завдання з дисципліни «Рухливі ігри та забави з методикою викладання» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / Уклад. Отрошко О.В. Київ : НУБіП України, 2023. 40 с.

73. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. К.: Олімпійська література, 2001. 439 с.

74. Соколенко В.М. Фізіологія серцево-судинної системи: навчально-методичний посібник для студентів медичних вузів України, 2-е вид. / Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Міщенко І.В. Полтава: «Астроя», 2020. 202 с.

75. Соколова О.В., Омеляненко Г.А., Тищенко В.О. Біомеханіка фізичних вправ : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійних

програм «Фізичне виховання» і «Спорт». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. 96 с.

76. Солопчук М.С., Бесарабчук Г. ., Солопчук Д.М., Боднар А.О. Методика фізичного виховання школярів : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 292 с.

77. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.

78. Соматотипи та фізичний стан дітей і молоді: монографія / Єдинак Г.А., Галаманжук Л.Л., Мисів В.М., Зубаль М.В., Ключ О.А. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 408 с.

79. Спортивні свята, ігри, конкурси, естафети. 1–11 класи. Харків : Ранок НТ, 2006. 240 с.

80. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. [3-тє вид., без змін]. К.: НУФВСУ, видавництво «Олімп. л-ра», 2018. Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 384 с.

81. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. [3-тє вид., без змін]. К.: НУФВСУ, видавництво «Олімп. л-ра», 2018. Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. 448 с.

82. Технології організації рухової діяльності: навчально-методичний посібник [колектив авторів] [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. Об'єм даних 9,7 Мб. Обл.-вид. арк. 9,4.

83. Тимофієва М.П., Слободська О.В. Психологія здоров'я: Підручник. Київ: МЕДПРИНТ, 2022. 600 с.
84. Товт В.А., Маріонда І.І., Сивохоп Е.М., Сусли В.Я. Теорія і технології оздоровчорекреаційної рухової активності. Навчальний посібник для викладачів і студентів. Ужгород, ДВНЗ «УжНУ», «Говерла». 2015. 88 с.
85. Фізіологія людини : навч. посіб. / [Яремко Є. О., Вовканич Л. С., Бергтраум Д. І., Коритко З. І., Музика Ф. В.]. Вид. 2-ге, допов. Львів : ЛДУФК, 2013. 207 с.
86. Фізіологія людини і тварин (фізіологія нервової, м'язової і сенсорних систем) / М.Ю. Клевець, В.В. Манько, М.О. Гальків та ін. Л. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 326 с.
87. Чернишенко Т.М. Теорія і методика рухливих ігор і забав. Посібник для студентів інституту фізичного виховання і спорту. Вінниця: ВДПУ, 2018. 300 с.
88. Шевцова О.А. 745 ігор для дошкільників. Харків. : Вид. група «Основа», 2010. 368 с.
89. Шиян Б.М. Методика фізичного виховання школярів. Львів: Світ, 2003. 184 с.
90. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підруч. [для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / Шиян Б.М. Тернопіль: Навчальна книга, 2009. Ч. 1. 248 с.
91. Шутько В.В. Методика застосування рухливих ігор: методичні рекомендації / В.В. Шутько. Кривий ріг. Криворізький державний педагогічний університет, 2016. 145 с.
92. Юрчишин Ю., Мисів В., Порєбняк Т., Потапчук С. Ефективність технологічного підходу залучення молоді до оздоровчої рухової активності. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини [ред. кол. : Єдинак Г.А. (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Видавець Панькова А.С., 2020. Вип. 16. С. 107–110.

93. Юрчишин Ю.В., Мисів В.М. Шляхи вдосконалення фізичного виховання молоді для посилення мотивації до оздоровчої рухової активності. Оздоровчо-рекреаційна рухова активність у сучасному суспільстві : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Чернівці 10.11.2020 року) / за редакцією Я.Б. Зоря. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. С. 211–213.